Drm Xw mzhb Bwg 3

ਇਸ ਲੜੀ ਦੇ ਪਿਛਲਿਆਂ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਕਿ ਕਾਇਨਾਤ ਦੇ ਜ਼ੱਰੇ-ਜ਼ੱਰੇ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ, ਇਲਾਹੀ 'ਹੁਕਮੁ-ਰੂਪੀ' 'ਨਿਜੀ-ਧਰਮੁ', ਉਹਨਾਂ ਦੀ 'ਹੋਂਦ' ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਯਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੈ।

ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਸਭੁ ਧਰਮੁ ਹੈ
ਜਿਸੁ ਅੰਦਰਿ ਸਚੇ ਕੀ ਵਿਚਿ ਜੋਤਿ ॥ (ਪੰਨਾ-੩੦੯)

ਜਿਸ ਨੂੰ 84 ਲੱਖ ਜੂਨਾਂ ਤਾਂ, ਅਭੋਲ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਹੀ 'ਕਮਾ' ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਨਸਾਨੀ ਜੂਨ, ਆਪਣੀ 'ਹਉਮੈ' ਦੇ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਵਿਚ, ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ 'ਨਾਲ-ਲਿਖੇ' 'ਧਰਮੁ' ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਅਤੇ ਅਵੇਸਲੀ ਹੋ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਹੀ 'ਭਾਣੇ' ਵਿਚ ਮਨਮੁਖੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 'ਜਮਾਂ' ਦੇ ਵੱਸ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਤੀਖਣ-ਬੁੱਧੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਭੀ, ਇਨਸਾਨ ਇਸ 'ਨਾਲ-ਲਿਖੇ' ਧਰਮੁ ਨੂੰ ਬੁੱਝਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੈ।

ਇਸ ਅਤਿਅੰਤ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਗੁਪਤ 'ਭੇਦ' (Divine-mystery) ਨੂੰ, ਬੁੱਝਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਉੱਦਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ 'ਖੜ੍ਹਾ' ਪਾਣੀ ਗੰਧਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਚਲਦਾ' ਪਾਣੀ ਨਿਰਮਲ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਚਲਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕਿਸੇ 'ਸੋਮੇ' ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਨਿਰਮਲ ਪਾਣੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਹਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਚਲਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਵਿਚ, ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਪੈ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ, ਸਹਜੇ-ਸਹਜੇ 'ਮੈਲਾ' ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਹਰਲੇ, 'ਮੈਲੇ' ਪਾਣੀ ਦੀ ਰੋੜ੍ਹ ਨਾਲ ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਹੋਰ ਭੀ ਗੰਧਲਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 'ਮੱਛਰ' ਆਦਿ ਉਪਜਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਗੰਦੀ 'ਹਵਾੜ' ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਦ ਤਾਈਂ 'ਸਰੋਵਰ' ਦਾ, ਆਪਣੇ 'ਸੋਮੇ' ਨਾਲ 'ਮੇਲ' (connection) ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ– ਤਦ ਤਾਈਂ, ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤਾਜ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ

Religion or Creed Part 3

It has been related in the previous two parts of this series that the Divine 'Command-like' 'personal religion' has been written or entered in the innermost consciousness of the minutest particles of the universe at the time they-the particle- came into existence.

This body is the home of Dharma; the Divine Light of the True Lord is within it. *309*

The 8.4 million life-forms are unconsciously and unknowingly are earning or cultivating this (this preordained religion), but the human race, in the doubt-fallacy of its 'egotism', through its cleverness, being defiant and indifferent towards the 'in-laid' 'religion', is going through human life according to its own 'will' and thus comes under the control of '*Yamas*' (the couriers of death).

Despite having sharp intelligence, man is incapable of discovering and understanding this 'in-laid' religion.

An effort is being made in this *lekh* (writing) to discover and understand this extremely subtle and Divine-mystery.

It is a known fact that 'still' water becomes dirty and flowing water is clean and fresh.

Flowing water is normally connected with some 'source' from which clean water flows continuously. When some obstruction occurs in the flowing water , then the collected water of the pool gradually becomes 'unclean or dirty'. With the flowing in of (more) 'dirty' water from the outside, the water in the pool becomes even more filthy. In these circumstances 'mosquitoes' etc. breed and with the dirty 'odour', many different kinds of diseases spread.

In other words, so long as the pool is connected with its 'source' its water remains fresh and clean and

ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਜੀਵ-ਜੰਤ' ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਹਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ।

ਪਰ ਜਦ 'ਸੋਮੇ' ਵਿਚੋਂ ਆ ਰਹੀ 'ਖਾਲ', ਕੂਹਲ ਯਾ 'ਪਾਣੀ ਦੀ ਧਾਰਾ' ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਪੈ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਤਾਜ਼ੇ ਪਾਨੀ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ—ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਪਿਆ ਪਾਣੀ, ਸਹਜੇ-ਸਹਜੇ ਸੁੱਕ ਕੇ ਘਟਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਗੰਧਲਾ' ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਪਾਣੀ
ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਣ ਦੀ
ਬਜਾਇ
ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਐਨ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ, ਜਦ ਤਾਂਈ ਸਾਡਾ 'ਮਨ-ਰੂਪੀ' ਸਰੋਵਰ, ਅਨੁਭਵੀ 'ਸੁਰਤ-ਸਬਦ' ਦੁਆਰਾ, 'ਹੁਕਮੁ', 'ਸਬਦੁ', 'ਨਾਮੁ' ਦੇ 'ਸੋਮੇ' ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਯਾ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਤਾਈਂ, ਇਲਾਹੀ 'ਹੁਕਮੁ' ਯਾ 'ਨਾਮੁ' ਦੀ 'ਰਵਾਨਗੀ' ਦੁਆਰਾ, ਸਾਡੇ 'ਮਨ, ਤਨ, ਚਿਤ' ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਆਤਮਿਕ ਦੈਵੀ ਗੁਣ, ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਰੂਪੀ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ, ਗੰਧਲਾਪਨ ਤੇ ਸੜ੍ਹਾਂਦ ਨਹੀਂ ਉਪਜਦੀ । ਸਾਡੀ ਅੰਤਰ-ਆਤਮਾ ਸਵੱਛ, ਨਿਰਮਲ, ਸ਼ਾਂਤ, ਖਿੜੀ ਹੋਈ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ 'ਹੁਕਮੁ-ਰੂਪੀ' 'ਧਰਮੁ' ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਕੇ, ਕਮਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 'ਆਤਮਿਕ-ਸੇਵਾ' ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ—ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ, ਆਪਣਾ ਅਮੋਲਕ ਜੀਵਨ ਸਫ਼ਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ । ਇਹੋ ਸਹੀ ਧਰਮੁ ਹੈ ।

ਹੁਣ ਲਉ ਦੂਜਾ ਪੱਖ :—

ਜਦ ਸਾਡਾ ਮਨ, ਆਪਣੇ ਸੋਮੇ 'ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ' ਦੇ 'ਹੁਕਮੁ-ਰੂਪੀ' ਨਾਲ-ਲਿਖੇ 'ਧਰਮੁ' ਯਾ 'ਨਾਮੁ' ਨੂੰ 'ਭੁਲ' ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਯਾ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ 'ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨੀ' ਦੀ ਧਾਰਾ ਯਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ, ਅਸੀਂ ਆਤਮ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਮਨ, ਹਉਮੈ ਦੇ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਵਿਚ ਬਾਹਰਮੁਖੀ 'ਕੁਸੰਗਤ' ਨਾਲ ਮਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ, ਮੈਲੇ ਤੇ ਗੰਧਲੇ ਮਨਾਂ ਨਾਲ ਹਉਮੈ ਦੇ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਤੋਂ 'ਸ਼ਰਧਾ ਹੀਨ' ਅਤੇ 'ਬੇਮੁਖ' ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ । ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਦੇ ਆਸਰੇ, ਆਪਣੇ

creatures enjoy benefits from it.

But when some obstacle occurs in the water channel, drain or flow of water from the 'source', then the flow of fresh waters stops. As a result the pool does not get fresh water and existing water gradually gets less and less and more 'murky' (or muddy).

In this way the water of the pool
instead of
becoming beneficial,
(it) becomes harmful

Exactly in the same manner, so long as our 'mind-like' pool is joined or connected to the source of '*Hukan* (Command)', '*Shabad*', *Naam*' through the intuitional 'power of the reflection of the word' (*Shabad*), until then, through the flow of the Divine 'Command' or '*Naam*', all spiritual Divine virtues automatically are bestowed upon us, entering our 'mind, body and mental faculties'.

In this way filthiness and stench does not occur in our 'mind'-like' pool. our innermost consciousness remains clean, pure, calm, happy and always remains in high morale.

In this way, by experiencing the 'command-like' 'religion' in our innermost consciousness, we are earning or cultivating it, and by doing spiritual service we are acquiring the blessings of *Satguru*, thereby making a success of this invaluable life of ours. This is the real religion.

Now, let's look at the other aspect:-

When our mind 'forgets' or becomes defiant towards the 'command-like' in-laid 'religion' or '*Naam*' of our Source, the Timeless Being, then hindrance occurs in the flow of our 'faith filled-inclination', as a result of which, we are deprived of all the Divine merits of the spiritual-sphere, and our mind (caught up) in the doubt-fallacy of egotism, becomes polluted in the external 'bad or negative company'.

In this way, with dirty and polluted minds we (trapped) in the doubt-ridden fallacy, become 'faithless' and 'defiant' towards the Timeless Being. With the support of our cleverness,

‘ਭਾਣੇ’ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਕੇ, ਅਨੇਕਾਂ ਦੁਖ–ਕਲੇਸ਼ ਭੋਗਦੇ ਹੋਏ, ਰੋਂਦੇ ਪਿੱਟਦੇ ਅਤੇ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ।

‘ਆਪਣੈ ਭਾਣੈ ਜੋ ਚਲੈ ਭਾਈ ਵਿਛੁੜਿ ਚੋਟਾ ਖਾਵੈ ॥’ (ਪੰਨਾ-੬੦੧)

‘ਦੁਖੁ ਤਦੇ ਜਾ ਵਿਸਰਿ ਜਾਵੈ ॥
ਭੁਖ ਵਿਆਪੈ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਧਾਵੈ ॥’ (ਪੰਨਾ-੯੮)

‘ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਣਹਿ ਬਪੁੜੇ ਭੂਲੇ ਫਿਰਹਿ ਗਵਾਰ ॥
ਮਨਹਠਿ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ ਨਿਤ ਨਿਤ ਹੋਹਿ ਖੁਆਰੁ ॥’ (ਪੰਨਾ-੬੬)

‘ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਭੁਲਿਆਂ ਵਿਆਪਨਿ ਸਭੇ ਰੋਗ ॥
ਵੇਮੁਖ ਹੋਏ ਰਾਮ ਤੇ ਲਗਨਿ ਜਨਮ ਵਿਜੋਗ ॥’ (ਪੰਨਾ-੧੩੫)

‘ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਣੈ ਬਹੁਤਾ ਰੋਵੈ ॥
ਅੰਦਰਿ ਧੋਖਾ ਨੀਦ ਨ ਸੋਵੈ ॥’ (ਪੰਨਾ-੮੫)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਨੂੰ —

ਭੁੱਲ ਕੇ
ਵਿਸਾਰ ਕੇ
ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਕੇ

ਆਪਣੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਚੱਲਣ ਨਾਲ —

1) ਮਾਇਆ ਦੇ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹਾਂ ।
2) ਹਉਮੈ ਦੇ ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ।
3) ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ।
4) ਮਾਇਕੀ ਅਗਨ-ਸੋਕ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਸੜਦੇ ਹਾਂ ।
5) ਆਪਣਿਆ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭੁਗਤਦੇ ਹਾਂ ।
6) ਆਵਾਗਵਣ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ ।
7) ਜਮਾਂ ਦੇ ਵਸ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ ।
8) ਨਰਕ ਭੋਗਦੇ ਹਾਂ ।

abiding in our ‘will’ we experience numerous sufferings and distress, and wailing and mourning, we feel harassed and humiliated.

1 *One who walks according to his own will, O Siblings of Destiny, suffers separation from the Lord, and shall be punished.* 601

2 *They forget the Lord, and they suffer in pain.*
Afflicted with hunger, they run around in all directions. 98

3 *The wretched fools do not know the Lord's Will; they wander around making mistakes.*
They go about their business stubborn-mindedly; they are disgraced forever and ever. 66

4 *Forgetting the Transcendent Lord, all sorts of illnesses are contracted.*
Those who turn their backs on the Lord shall be separated from Him and consigned to reincarnation, over and over again. 135

5 *One who does not know the Hukam of the Lord's Command cries out in terrible pain.*
She is filled with deception, and she cannot sleep in peace. 85

In this way

by forgetting
by not remembering
by turning away,

from the Timeless Being and by following our own ‘will’ we –

1 pass through the doubt-fallacy of *maya* (materialism).
2 are immersed in the chronic disease of egotism.
3 remain deprived of the Divine Virtues.
4 burn in the materialistic fiery ocean of grief.
5 Experience the effects of our sins.
6 fall into the cycle of births and deaths
7 come under the control of *Yamas* (the couriers of death)
8 experience hell

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ 'ਯਾਦ' ਯਾ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ —

1) 'ਅਨੁਭਵ' ਖੁਲ੍ਹਦਾ ਹੈ।
2) **ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨੀ ਉਪਜਦੀ ਹੈ।**
3) ਆਪਣੇ ਨਾਲ-ਲਿਖੇ **'ਧਰਮੁ' ਦੀ ਸੋਝੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।**
4) ਇਲਾਹੀ 'ਹੁਕਮ-ਰੂਪੀ' ਧਰਮੁ **ਕਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।**
5) ਇਲਾਹੀ **'ਭਾਣਾ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।**
6) ਸਤਿਗੁਰ ਦੀਆਂ **ਖੁਸ਼ੀਆਂ** ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
7) ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦੇ **ਸਾਰੇ ਦੈਵੀ ਗੁਣ ਅਤੇ 'ਦਾਤਾਂ' ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।**
8) ਇਲਾਹੀ **'ਪ੍ਰੀਤ-ਡੋਰੀ' ਨਾਲ ਬੱਝ** ਜਾਈਦਾ ਹੈ।
9) ਬੈ-ਖਰੀਦ **'ਹੁਕਮੀ-ਬੰਦੇ' ਬਣ ਕੇ ਸੇਵਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।**
10) ਜੀਵਨ **ਸੁਖੀ ਅਤੇ** ਸਫ਼ਲ **ਹੁੰਦਾ ਹੈ।**
11) ਮਾਇਕੀ **ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵਾ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।**
12) ਹਉਮੈ ਦੇ **ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਤੋਂ ਬਚੀਦਾ ਹੈ।**
13) ਮਾਇਕੀ **ਆਤਿਸ਼-ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚੀਦਾ ਹੈ।**
14) **ਆਵਾਗਵਨ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।**
15) **ਜਮਾਂ ਤੋਂ ਬਚੀਦਾ ਹੈ।**
16) ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ **ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।**

ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਧਰਮ ਪਰਵਿਰਤ ਹਨ —

1) **ਅੰਤਰਮੁਖੀ** —'ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ'—**ਆਤਮਿਕ 'ਧਰਮੁ',** ਅਤੇ
2) **ਬਾਹਰਮੁਖੀ** —'ਅਪਨਾਏ' ਹੋਏ ਵਖ-ਵਖ- 'ਧਰਮ'।

ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦਾ **ਨਿਖਰਵਾਂ ਨਿਰਨਾ** ਕਰਨ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਖਲਕਤ ਨੂੰ **'ਧਰਮ' ਦੀ ਬਾਬਤ ਬੇਅੰਤ ਭੁਲੇਖੇ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ।**

On the other hand by remembering the Timeless Being or meditating –

1 the tenth door opens.
2 faith-filled inclinations sprout.
3 awareness of inlaid 'religion' occurs.
4 the Divine 'Command-like' religion is earned or cultivated.
5 .Divine 'Will' is accepted.
6 the happiness of *Satguru* is obtained.
7 all the Divine virtues and 'gifts' of the spiritual sphere are received.
8 (we) get fastened with the Divine 'love-string'.
9 service is rendered by becoming a slave an obedient-man.
10 life becomes comfortable and successful.
11 materialistic doubt-fallacy is kept afar.
12 (we) are safe from the chronic disease of egotism.
13 (we) are safe from the materialistic fiery world.
14 (we) are freed from the cycle of births and deaths.
15 (we) are safe from *Yamas*-the couriers of death.
16 (we) get absorbed in the feet of the Lord God.

There are two types of religions in the world –

1 Inward looking – inlaid – spiritual 'religion', and
2 Outward bound – the various 'professed' religions.

It is very necessary to analyse clearly these two, because the general public has numerous doubts about religion.

ਪਿਛੇ ਦਸਿਆ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ, ਕਿ 'ਹੁਕਮ-ਰੂਪੀ' **ਇਲਾਹੀ ਧਰਮੁ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ, ਕਾਇਨਾਤ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ, 'ਨਾਲ-ਲਿਖਿਆ' ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ,**

ਸਦੀਵੀ
ਜੁਗੋ-ਜੁਗ
ਇਕ-ਸਾਰ
ਗੁਪਤੋ-ਗੁਪਤੀ

ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਕੇ ਵਰਤ-ਰਹਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੀ ਕਾਇਨਾਤ —

ਉਪਜਦੀ
ਪਲਦੀ
ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੁੰਦੀ
ਮੌਲਦੀ
ਖਿੜਦੀ ਅਤੇ
ਬਿਨਸਦੀ ਹੈ ।

ਇਹ **ਅੰਤ੍ਰੀਵ** ਇਲਾਹੀ ਵਿਸ਼ਵ **'ਧਰਮੁ'**—

ਅਭੁਲ ਹੈ
ਅਟੱਲ ਹੈ
ਇਕੋ-ਇਕ ਹੈ
ਸਰਬੱਗ ਹੈ
ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ
ਬਦਲਦਾ ਨਹੀਂ
ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ

ਅਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੀ ਗੁਪਤ 'ਖੇਡ' ਹੈ ।

ਇਸ **'ਗੁਪਤ'** ਇਲਾਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਧਰਮੁ' ਵਿਚ, ਸਾਰੇ **ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੇ ਦੈਵੀ 'ਗੁਣ' :—**

ਨਿਰਮਲਤਾ
ਪ੍ਰੀਤ
ਪ੍ਰੇਮ
ਪਿਆਰ

It has been mentioned earlier that the 'Command-like' Divine Religion in reality is 'inlaid' in the innermost consciousness of the creation, which by becoming omnipresent is happening –

eternally
through the ages
consistently
secretly

and it is through this that the whole creation

originates
grows
develops
blossoms
flowers
gets destroyed.

This innate Divine Cosmic Religion is –

unerring
eternal
only one of its kind
complete
in-laid
unchanging
beyond the grasp of intellect

and is the hidden 'play' of the intuitional sphere.

In this 'Secret', Divine Cosmic Religion, all the divine virtues of the spiritual sphere such as:-

purity
love
affection
adoration

ਪਿਰਮ–ਰਸ
ਚਾਉ
ਦਇਆ
ਖਿਮਾ
ਸ਼ਾਂਤੀ
ਸੁੱਖ
ਅਨੰਦ
ਮੈਤ੍ਰੀ-ਭਾਵ
ਸਬਦੁ
ਨਾਮੁ, ਆਦਿ

ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਸਹਜੇ ਸੁਭਾਇ, ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ, **ਪਰਵਿਰਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ,** ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਕਿ ਧੁੱਪ ਵਿਚ – **ਸੂਰਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ।**

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ **ਅੱਡੋ-ਅੱਡੀ ਬਾਹਰਮੁਖੀ 'ਧਰਮ'** (outer religions) ਪ੍ਰਚਲਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਗੋਂ, ਅਨੇਕਾਂ **ਫਿਰਕੇ, ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ।** ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਫ਼ਿਰਕਿਆਂ ਦੇ **ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ** : —

ਇਸ਼ਟ
ਸਿਧਾਂਤ
ਮਰਿਆਦਾ
ਕਰਮ-ਕਾਂਡ
ਰਹੁ-ਰੀਤ
ਰੇਖ
ਭੇਖ
ਦਰਸ਼ਨ

ਹਨ, **ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ।**

ਇਹਨਾਂ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਧਰਮਾਂ ਦੀ 'ਭਿੰਨਤਾ' ਜਾਂ ਵਖਰੇਪਨ' ਦੇ ਕਾਰਨ —

ਗ਼ਲਤ ਫ਼ਹਿਮੀਆਂ
ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ
ਈਰਖਾ
ਦਵੈਤ
ਨਫ਼ਰਤ

love-taste
joy
mercy
tolerance
peace
comfort
bliss
friendliness
shabad
Naam, etc.

are present and are gradually, spontaneously making themselves evident just like the brightness of the sun where all the virtues of the sun are evident.

On the other hand, numerous separate distinctive outer religions are in vogue in this world – all of which have numerous sects and denominations. All these religions and sects have different –

deities
doctrines
traditions
rituals
customs
marks
garbs
philosophies

all of which keep on changing from time to time.

Because of the differences or separateness of these outer religions –

misunderstandings
quarrels
jealousy
duality
hatred

ਤਅੱਸੁਬ

ਲੜਾਈਆਂ

ਜਹਾਦ

ਜ਼ੁਲਮ

ਅਤਿਆਚਾਰ, ਆਦਿ

ਪਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਤਿਅੰਤ **ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ।**

ਪਰੰਤੂ 'ਧਰਮੁ', ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ-ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਕੋ-ਟਿਕ ਹੈ, ਦੋ ਜਾਂ ਬਹੁਤੇ ਨਹੀਂ, **ਚੇ** ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਕਾਇਨਾਤ ਦੇ ਜ਼ੱਰੇ-ਜ਼ੱਰੇ ਵਿਚ ਇਕੋ 'ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ' ਦੀ ਜੋਤ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੈ ।

'ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥' (ਪੰਨਾ-੧੩)

ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਵਿਚ, ਇਕੋ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੀ ਜੋਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, **ਸਾਰੇ** ਉਸੇ ਪਰਮ-ਜੋਤ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਹੀ **ਅੰਸ਼** ਹਨ । **ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ;** ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਪਾ ਕੇ, ਕੁਦਰਤੀ-ਮਿਲੇ ਮਨੁੱਖੀ-ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਕੇ, (ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਸਭਿਅਤਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਤਹਿਜ਼ੀਬ ਅਨੁਸਾਰ 'ਸੰਵਾਰਨਾ' ਆਖਦੀ ਹੈ ।) ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਤੇ ਅਸੂਲ ਘੜ ਕੇ, ਮਨੁਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ **ਵੱਖ–ਵੱਖ ਫ਼ਿਰਕਿਆਂ ਜਾਂ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ** ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ, **ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ 'ਧਰਮ'** ਨੂੰ ਦੂਜਿਆ ਨਾਲੋਂ **ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ, ਚੰਗਾ ਤੇ ਉਤਮ** ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਰਲ ਕੇ ਭੀ ਉਸ ਅਸਲੀ ਤੇ ਮੂਲ 'ਇਲਾਹੀ-ਧਰਮੁ' ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੇ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਮੇਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ।

'ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ' ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਨੱਕ, ਕੰਨ, ਮੂੰਹ, ਅੱਖਾਂ, ਹੱਥ-ਪੈਰ ਭੀ **ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ।** ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਣਦਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਜਾਗਦੀ ਜੋਤ, ਕਰਤਾਰ ਨੇ ਆਪ ਰਖ ਕੇ, ਜੀਵ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਹੈ :––

'ਏ ਸਰੀਰਾ ਮੇਰਿਆ ਹਰਿ ਤੁਮ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਰਖੀ
ਤਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ ॥ (ਪੰਨਾ-੯੨੧)

ਮਨੁੱਖ ਵਿਚ ਜੋ ਸਵਾਸ ਚਲਦੇ ਹਨ ਇਹ ਭੀ ਉਸੇ ਦਾਤੇ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ :

'ਹਰਿ ਜੀਉ ਗੁਫਾ ਅੰਦਰਿ ਰਖਿ ਕੈ ਵਾਜਾ ਪਵਣੁ ਵਜਾਇਆ ॥ (ਪੰਨਾ-੯੨੨)

religious bias

fighting

crusades (holy wars)

oppression

persecution

often take place which many a time become the cause of extreme suffering and destruction.

But 'religion' is basically one; there are no two or many religions, In this connection it is important to understand that there is only one light of the Timeless Being in each and every particle of this creation.

1 *Amongst all is the Light-You are that Light.* 13

Because of the presence of the light of the One Creator in all human being, all are parts of the prime light Waheguru. People have according to their self-will, worn different types of garbs (dress), have spoilt their naturally acquired human forms (which modern society regards as reform according to the present culture), have made different types of traditions and rules and then have made an effort to divide human society into separate sects or religions. After that they have tried to prove that that their self-created 'religions' is special, better and superior when compared to other religions. But all these sects or religions put together cannot erase the existence or truth of the real and basic 'Divine Religion'.

The Timeless Being has given everyone a physical body in which the nose, ears, mouth, eyes, hands, feet are all similar. The Creator Himself has put the energy of the breath and soul into the being and sent him into this world –

2 *O my body, the Lord infused His Light into you, and then you came into the world.* 921

The breathing, which is taking place in man, is also the gift of that (Waheguru) the Donor.

3 *The Lord placed the soul to the cave of the body, and blew the breath of life into the musical instrument of the body.* 922

ਸਾਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਜੋਤ ਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਜੋਤ ਦਾ ਸੋਮਾ ਯਾ ਮੂਲ ਵੀ **ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੀ** ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ :—

'ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ'

ਅਤੇ

'ਸਭੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲ'

ਸਦਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ।

ਛਾਂਤੇ, **ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਅਸਲਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਦਾਤਾ ਇਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, 'ਨਾਲ-ਲਿਖਿਆ' 'ਹੁਕਮੁ-ਰੂਪੀ' 'ਧਰਮੁ' ਭੀ ਇਕ ਹੀ ਹੈ ।**

ਹਾਂ ਜੀ, ਇਕੋ-ਇਕ ਸਭਨਾਂ ਵਿਚ ਵਸ ਰਹਿਆ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ :—

ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਰਖ ਹੈ ।
ਅਤਿ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੈ ।
ਰੰਗ ਰਤਾ ਹੈ ।
ਲਾਲ-ਪਿਆਰਾ ਹੈ ।
ਲਾਲ-ਰੰਗੀਲਾ ਹੈ ।
ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਰੀ ਹੈ ।
(God is Love)

ਇਸ ਲਈ, ਇਕੋ ਇਲਾਹੀ ਪਿਆਰ ਦੀ **'ਪ੍ਰੀਤ-ਡੋਰੀ' ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਹੀ 'ਜੀਵ' ਬੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ** ਅਤੇ ਮੂਲ ਵਲ **ਖਿਚੀਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ।**

ਇਸ ਸੂਖਮ, ਗੁਪਤ, ਇਲਾਹੀ **'ਪ੍ਰੀਤ-ਡੋਰੀ'** ਯਾ **'ਅਕਿਰਖਣ ਸ਼ਕਤੀ'** (secret Divine gravity) ਦੁਆਰਾ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ —ਆਪਣੀ **'ਅੰਸ-ਰੂਪੀ' ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਗੁਪਤੀ ਤੁਰ ਤੇ ਖਿਚੀ ਰਖਦਾ ਹੈ ।**

'ਤੋਰੀ ਨ ਤੂਟੈ ਛੋਰੀ ਨ ਛੂਟੈ ਐਸੀ ਮਾਧੋ ਖਿੰਚ ਤਨੀ ॥' (ਪੰਨਾ-੮੨੭)

ਇਸ ਇਲਾਹੀ **'ਪ੍ਰੀਤ-ਡੋਰੀ'** ਦਾ **'ਸਰੂਪ'** :—

ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨੀ
ਭਉ-ਭਾਵਨੀ
ਪ੍ਰੇਮ-ਸਵੈਪਨਾ
ਪਿਆਰ-ਤਾਂਘ

There is one light in all and the source or origin of this light is indeed the one Timeless Being. Therefore, we can all say:-

'The One God is our father; we are the children of the One God'.

and

'All share in HIS Grace'.

Therefore, because our origin and life-giver is one, the 'in-laid' 'command-like religion' too, is one.

Yes! The one and only Timeless Being residing in all of us is:-

the Being of Love
the Dearest Beloved
Imbued with love
the Adored lover
Dyed with love
Embodiment of Love
(God is Love)

For this reason all the beings are fastened with one 'love-cord' of Divine Love and are being pulled towards the source.

Through this subtle, hidden, Divine 'love-string' or secret Divine gravity, the Lord secretly keeps on pulling His 'constituent-like being' towards Him.

Cutting it, it does not break, and releasing it, it does not let go. Such is the string the Lord has tied me with. *827*

The form this Divine 'Love-Cord' (takes) is:-

faith-filled inclination
awe-filled feelings
love of ones inner being
pangs of love

ਆਤਮਿਕ-ਕਾਂਖੀ
ਬਿਰਹਾ
ਸੇਵਾ-ਭਾਵ
ਸਿਮਰਨ
ਆਪਾਵਾਰਨਾ ਹੈ,

ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਆਪਣੀ **'ਜੀਵ-ਰੂਪੀ' ਅੰਸ ਨੂੰ ਗੁਪਤੀ ਤੌਰ ਤੇ :—**

ਖੇਲ-ਖਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਲਾਡ-ਲਡਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਪ੍ਰਤਿ-ਪਾਲਦਾ ਹੈ
ਸਾਰ-ਸਮਾਲਦਾ ਹੈ
ਮਾਂ-ਪਿਆਰ ਜਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ।
ਪਿਰਮ ਪਿਆਲਾ ਪਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਪਿਰਮ-ਰਸ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ
ਨਦਰਿ ਕਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ **ਮਾਇਕੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ** 'ਨਾਤੇ' ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਮੋਹ
ਮਮਤਾ
ਪਿਆਰ
ਸਨੇਹ
ਇਸ਼ਕ
ਪ੍ਰੇਮ
ਬਿਰਹਾ, ਆਦਿ

ਇਸੇ **ਗੁਪਤ ਇਲਾਹੀ 'ਪ੍ਰੇਮ-ਖੇਲ' ਦਾ ਹੀ 'ਅਕਸ'** (reflection) ਜਾਂ 'ਝੌਲਾ' **ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਪਰਵਿਰਤੀ ਹੈ ।**

ਇਸੇ ਪ੍ਰੀਤ-ਡੋਰੀ ਦੀ —

'ਖਿਚ' ਅਨੁਭਵ ਕਰਨੀ
'ਖਿਚ' ਖਾਣੀ
ਪਿਆਰ ਤੁਣਕੇ ਸਹਾਰਨੇ
ਤੁਣਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮਨ ਦਾ ਨੱਚਣਾ

spiritual desire
pangs of separation (from the Lord)
desire to serve
simran
sacrificing oneself

through all of which the Primal Being Waheguru cares for HIS 'beings' by:-

playing and performing.
caressing and cuddling.
nurturing with love.
caring all the while.
showing motherly love.
offering bowl of affection.
bestowing relish of love.
bestowing Divine Grace.

All the materialistic connections or relationships, such as

attachment
motherly love
love
friendship
carnal love
affection
pang of separation, etc.

are the reflection of this hidden Divine 'love-play' or a 'faint' illumination and presence of it.

Feeling the pull
Experiencing the pull
Withstanding the pull of love
Dancing of the mind with the pulls

ਪਿਆਰ ਵਿਚ 'ਮੌਲਨਾ'

ਪਿਆਰ ਵਿਚ 'ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ'

ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਲੋਟ-ਪੋਟ ਹੋਣਾ

ਪ੍ਰੇਮ-ਸ੍ਵੈਪਨਾ ਵਿਚ ਉਡਾਰੀਆਂ ਲਾਉਣੀਆਂ

ਮਜੀਠੇ ਰੰਗ ਵਿਚ 'ਰੰਗੇ' ਜਾਣਾ

ਪ੍ਰੇਮ-ਬਿਛੋਹ ਵਿਚ 'ਘੁਲਣਾ'

ਪਿਰਮ ਰਸ ਵਿਚ 'ਅਲਮਸਤ' ਹੋਣਾ

ਪ੍ਰੇਮ ਖੁਮਾਰੀ ਵਿਚ 'ਬੇਖੁਦ' ਹੋਣਾ

ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਣੀਆਂ

ਪ੍ਰੇਮ-ਰਸ ਦੇ ਗਟਾਕ ਪੀਣੇ

ਬਿਰਹੋਂ ਵਿਚ ਭੰਨੇ ਜਾਣਾ

ਅਛੋਪ ਖਿਚੇ ਜਾਣਾ

'ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ' ਅਨੁਭਵ ਕਰਨੀ

'ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ' ਦੀ ਬੋਲੀ ਸਮਝਣੀ

'ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ' ਦੇ ਕੋਮਲ ਸਨੇਹੜੇ ਸੁਣਨੇ

'ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ' ਦੀਆਂ ਮਿਠੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਬੁਝਣੀਆਂ

'ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ' ਦੀਆਂ ਅਦਾਵਾਂ ਦੇ ਕਟਾਖਾਂ ਦਾ ਰਸ ਮਾਨਣਾ

'ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ' ਦੀ ਲੇਵਾ ਦੇਵੀ ਹੋਣੀ

'ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ' ਵਿਚ ਗਵਾਚ ਜਾਣਾ

ਹੀ, ਸਾਰਿਆਂ **'ਜੀਵਾਂ' ਦਾ** —

ਗੁਪਤ

ਅੰਤਰਮੁਖੀ

'ਇਕੋ–ਇਕ'

'ਸਰਬੱਗ'

'ਵਿਸ਼ਵ'

'ਅਨੁਭਵੀ

Blooming in love

Dancing in love

Tossing and turning in love

Feeling high in the love of ones innate being

Getting dyed in red colour (colour of love)

Dissolving in the pangs of separation of love

Getting intoxicated with love-relish

Getting absorbed in love intoxication

Swimming in the ocean of love

Taking gulps of love portions

Getting broken up in pangs of separation

Unknowingly getting pulled

Experiencing silent love

Understanding the language of silent love

Listening to the tender messages of silent love

unravelling the sweet hints of silent love

Enjoying the relish of the taunts of the gestures of silent love

Trading of silent love

getting lost in silent love

of this love-cord is indeed the –

hidden

innate

one and only one

omnipresent

omniscient

universal

intuitional

ਇਲਾਹੀ 'ਧਰਮੁ' ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਖਿਚ ਨਾਲ, ਸਾਰੇ ਜੀਵ—

ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰ, **'ਪਰਮੇਸ਼ਰ' ਵਲ**

ਅਤੇ

ਆਪਣੇ 'ਅੰਸ਼-ਰੂਪੀ' ਨਾਤੇ ਸਦਕਾ, **'ਦੂਜਿਆਂ ਜੀਵਾਂ' ਵਲ**

ਅਭੋਲ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਹੀ ਖਿਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਇਸ **ਇਲਾਹੀ 'ਵਿਸ਼ਵ-ਧਰਮੁ' ਵਿਚ,** ਮਾਇਕੀ ਮੰਡਲ ਦੇ **ਅਉਗਣ**—

ਈਰਖਾ

ਦੂਜਾ ਭਾਵ

ਦਵੈਤ

ਨਫ਼ਰਤ

ਤਅੱਸੁਬ

ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ

ਲੜਾਈਆਂ

ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ

ਅਤਿਆਚਾਰ

ਦੀ **'ਅਣਹੋਂਦ' ਅਤੇ 'ਅਭਾਵ' ਹੈ ।** ਕਿਉਂਕਿ, ਹਰ ਇਕ 'ਜੀਵ' ਦਾ, **'ਅੰਤ੍ਰੀਵ' ਨਾਲ-ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ 'ਧਰਮੁ',** ਇਕੋ-ਇਕ ਹੈ–ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਜੀਵ, **'ਆਤਮਿਕ ਨਾਤੇ' ਵਜੋਂ, 'ਆਤਮਿਕ-ਭਰਾ' ਹਨ** (universal brotherhood) ।

'ਏਕੁ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ' (ਪੰਨਾ-੬੧੧)

ਪਰ, ਇਨਸਾਨੀ **'ਮਨ' ਉਤੇ ਜਦ ਮਾਇਕੀ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ** ਦਾ **'ਛੌੜ' ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,** ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰ, **ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਦੀ** 'ਹੋਂਦ' ਤੋਂ :—

ਸ਼ਰਧਾਹੀਣ

ਭਾਵਨਾ ਹੀਣ

ਪਿਆਰ ਹੀਣ

which, with the pull of 'Divine Religion' of all the 'beings', all creatures are being attracted –

towards their centre, the 'Primal Lord'
and
by virtue of their 'constituent-like' relationship they

are also innocently and unknowingly being pulled towards 'other beings'.

In this Divine 'Cosmic Religion', the demerits of the materialistic sphere –

jealousy

second love

duality

hatred

religious envy

quarrels

fighting

murders

persecution

are non-existent and absent. This is so because every beings innate inlaid 'religion' is one and the same and therefore from the spiritual relationship's point of view, all being are 'spiritual brothers'.

The One God is our father; we are the children of the One God.....611

But when the scales of the materialistic doubt-fallacy grow on the human mind then the human being becomes:-

faithless

feeling less

loveless

ਮੁਨਕਿਰ

ਨਾਸਤਕ

ਮਨਮੁਖ

ਮਨੂਰ

ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਜਹ ਨਾਲ, **'ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨੀ'** **ਰੂਪੀ 'ਪ੍ਰੀਤ-ਡੋਰੀ' ਦੀ ਖਿਚ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।**

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ **'ਪ੍ਰੀਤ-ਡੋਰੀ' ਰਾਹੀਂ** ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ **ਆਤਮਿਕ ਦਾਤਾਂ ਅਤੇ 'ਗੁਣ' ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੁੰਦੇ** ਸਨ—ਉਹ **ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।**

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ **ਚਾਨਣ ਘਟਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ** ਅਤੇ **ਹਨੇਰ ਵਧਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ**— ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨਸਾਨੀ 'ਮਨ' ਵਿਚ, ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ **ਦੈਵੀ 'ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨੀ' 'ਘਟਦੀ' ਜਾਂਦੀ ਹੈ,** ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ **ਮਾਇਕੀ ਭਰਮ ਦਾ 'ਹਨੇਰ' 'ਵਧਦਾ' ਜਾਂਦਾ ਹੈ**—ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇ **ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਦਾ 'ਬੋਲ-ਬਾਲਾ' ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।**

ਇਸ ਮਾਇਕੀ **ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਦੇ ਹਨੇਰ ਵਿਚ,** ਹਉਮੈ ਵੇੜ੍ਹੇ ਮਨ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਜੋ ਭੀ 'ਧਰਮ-ਕਰਮ' ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਸਭ :—

ਦਿਖਾਵਾ

ਸੁਆਰਥ

ਬੱਧਾ ਚਟੀ

ਫੋਕਟ

ਖੱਤੋ-ਖਤਾ

ਗ਼ਲਤ

ਹਾਨੀਕਾਰਕ

ਕੂੜ

ਪਾਖੰਡ

ਅਧਰਮ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

'ਬਾਹਰਿ ਭੇਖ ਅੰਤਰਿ ਮਲੁ ਮਾਇਆ ॥
ਛਪਸਿ ਨਾਹਿ ਕਛੁ ਕਰੈ ਛਪਾਇਆ ॥
ਬਾਹਰਿ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਇਸਨਾਨ ॥
ਅੰਤਰਿ ਬਿਆਪੈ ਲੋਭੁ ਸੁਆਨੁ ॥
ਅੰਤਰਿ ਅਗਨਿ ਬਾਹਰਿ ਤਨੁ ਸੁਆਹ ॥ (ਪੰਨਾ-੨੬੭)

defiant

atheist

self-willed

slag

towards his centre, the Timeless Being, and as a result of this the pull of the 'faith-filled inclination's' 'love-cord' becomes weak.

In this way, the spiritual gifts and merits which man receives through this love-cord, begin to decrease.

Just as light gets less and less in the evening and darkness increases, similarly as the Divine 'faith filled inclination' decreases, the doubt-fallacy of materialism begins to get more predominant.

Whatever 'religious actions' we indulge in, with the ego-ridden mind, in the darkness of this materialistic doubt-fallacy, they are all:-

a show

for self interest

done under compulsion

hollow

mistakes

wrong

harmful

false

pretences

irreligious.

Outwardly, they wear religious robes, but within is the filth of Maya.
They cannot conceal this, no matter how hard they try.
Outwardly, they display knowledge, meditation and purification,
but within clings the dog of greed. 267
The fire of desire rages within; outwardly they apply ashes to their bodies.

‘ਧ੍ਰਿਗੁ ਤਿਨਕਾ ਜੀਵਿਆ ਜਿ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਵੇਚਹਿ ਨਾਉ ॥
ਖੇਤੀ ਜਿਨ ਕੀ ਉਜੜੈ ਖਲਵਾੜੇ ਕਿਆ ਥਾਉ ॥’ (ਪੰਨਾ-੧੨੪੫)

‘ਬਧਾ ਚਟੀ ਜੋ ਭਰੇ ਨਾ ਗੁਣੁ ਨਾ ਉਪਕਾਰੁ ॥’ (ਪੰਨਾ-੭੮੭)

‘ਮਨਹਠਿ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਥਾਇ ਨ ਕੋਈ ਪਾਇ ॥’ (ਪੰਨਾ-੮੪੯)

‘ਮਨਹਠਿ ਜੋ ਕਮਾਵੈ ਤਿਲੁ ਨ ਲੇਖੈ ਪਾਵੈ
ਬਗੁਲ ਜਿਉ ਧਿਆਨੁ ਲਾਵੈ ਮਾਇਆ ਰੇ ਧਾਰੀ ॥’ (ਪੰਨਾ-੬੮੭)

‘ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਅਗਿਆਨੀ ਮਨਮੁਖਿ ਅੰਧ ਕਹਾਵਥ ॥’ (ਪੰਨਾ-੧੦੦੧)

‘ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਫੋਕਟ ਸਭਿ ਕਰਮਾ ਜਿਉ ਬਾਜੀਗਰੁ ਭਰਮਿ ਭੁਲੈ ॥’ (ਪੰਨਾ-੧੩੪੩)

‘ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਅਵਰ ਕ੍ਰਿਆ ਬਿਰਥੇ ॥
ਜਪ ਤਪ ਸੰਜਮ ਕਰਮ ਕਮਾਣੇ ਇਹਿ ਓਰੈ ਮੂਸੇ ॥’ (ਪੰਨਾ-੨੧੬)

‘ਅਖੀ ਤ ਮੀਟਹਿ ਨਾਕ ਪਕੜਹਿ ਠਗਣ ਕਉ ਸੰਸਾਰੁ ॥’ (ਪੰਨਾ-੬੬੨)

ਪਾਠੁ ਪੜਿਓ ਅਰੁ ਬੇਦੁ ਬੀਚਾਰਿਓ ਨਿਵਲਿ ਭੁਅੰਗਮ ਸਾਧੇ ॥
ਪੰਚ ਜਨਾ ਸਿਉ ਸੰਗੁ ਨ ਛੁਟਕਿਓ ਅਧਿਕ ਅਹੰਬੁਧਿ ਬਾਧੇ ॥੧॥
ਪਿਆਰੇ ਇਨ ਬਿਧਿ ਮਿਲਣੁ ਨ ਜਾਈ ਮੈ ਕੀਏ ਕਰਮ ਅਨੇਕਾ ॥’ (ਪੰਨਾ-੬੪੧)

‘ਨਵ ਛਿਅ ਖਟੁ ਬੋਲਹਿ ਮੁਖ ਆਗਰ
ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਇਵ ਨ ਪਤੀਨੇ ॥’ (ਪੰਨਾ-੬੬੮)

‘ਲਖ ਨੇਕੀਆ ਚੰਗਿਆਈਆ ਲਖ ਪੁੰਨਾ ਪਰਵਾਣੁ ॥
ਲਖ ਤਪ ਉਪਰਿ ਤੀਰਥਾਂ ਸਹਜ ਜੋਗ ਬੇਬਾਣ ॥
ਲਖ ਸੂਰਤਣ ਸੰਗਰਾਮ ਰਣ ਮਹਿ ਛੁਟਹਿ ਪਰਾਣੁ ॥
ਲਖ ਸੁਰਤੀ ਲਖ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਪੜੀਅਹਿ ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ ॥
ਜਿਨਿ ਕਰਤੈ ਕਰਣਾ ਕੀਆ ਲਿਖਿਆ ਆਵਣ ਜਾਣੁ ॥
ਨਾਨਕ ਮਤੀ ਮਿਥਿਆ ਕਰਮੁ ਸਚਾ ਨੀਸਾਣੁ ॥’ (ਪੰਨਾ-੪੬੭)

‘ਹਿਰਦੈ ਸਚੁ ਏਹੁ ਕਰਣੀ ਸਾਰੁ ॥
ਹੋਰੁ ਸਭੁ ਪਾਖੰਡੁ ਪੂਜ ਖੁਆਰੁ ॥’ (ਪੰਨਾ-੧੩੪੩)

‘ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦ ਨ ਛੂਟਸਿ ਕੋਇ ॥
ਪਾਖੰਡਿ ਕੀਨੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥’ (ਪੰਨਾ-੮੩੯)

1 *Cursed are the lives of those who read and write the Lord's Name to sell it.*
Their crop is devastated - what harvest will they have? 1245

2 *Paying a fine under pressure, does not bring either merit or goodness.* 787

3 *By stubborn-mindedly performing religious rituals, no one obtains the approval of the Lord.* 849

4 *One who acts through stubbornness is of no account at all; like a crane, he pretends to meditate, but he is still stuck in Maya.* 687

5 *You do useless deeds, you ignorant person; this is why you are called a blind, self-willed manmukh.* 1001

6 *Without the Naam, the Name of the Lord, all their actions are useless, like the magician who deceives through illusions.* 1343

7 *Without the Lord, other actions are useless.*
Meditative chants, intense deep meditation, austere self-discipline and rituals - these are plundered in this world. 216

8 *Some people try to deceive the world by closing their eyes and holding their nostrils closed.* 662

9 *They read scriptures, and contemplate the Vedas; they practice the inner cleansing techniques of Yoga, and control of the breath.*
But they cannot escape from the company of the five passions; they are increasingly bound to egotism. ||1||
O Beloved, this is not the way to meet the Lord; I have performed these rituals so many times. 641

10 *One may repeat, verbatim, the nine grammars and the six Shaastras, but my Lord God is not pleased by this.* 668

11 *Hundreds of thousands of virtues and good actions, and hundreds of thousands of blessed charities,*
hundreds of thousands of penances at sacred shrines, and the practice of Sehj Yoga in the wilderness,
hundreds of thousands of courageous actions and giving up the breath of life on the field of battle,
hundreds of thousands of divine understandings, hundreds of thousands of divine wisdoms and meditations and readings of the Vedas and the Puraanas
- before the Creator who created the creation, and who ordained coming and going,
O Nanak, all these things are false. True is the Insignia of His Grace. 867

12 *Enshrine the True One in your heart; this is the most excellent action.*
All other hypocritical actions and devotions bring only ruin. 1343

13 *Without the Word of the Guru's Shabad, no one finds release.*
Practicing hypocrisy, no one finds liberation. 839

'ਪਾਖੰਡੁ ਧਰਮੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹੀ ਹਰਿ ਸਉ ਗੁਰ ਸਬਦ ਮਹਾ ਰਸੁ ਪਾਇਆ ॥' (ਪੰਨਾ-੧੦੪੩)

'ਜੀਅ ਬਧਹੁ ਸੁ ਧਰਮੁ ਕਰਿ ਥਾਪਹੁ **ਅਧਰਮੁ ਕਹਹੁ ਕਤ ਭਾਈ ॥**
ਆਪਸ ਕਉ ਮੁਨਿਵਰ ਕਰਿ ਥਾਪਹੁ ਕਾ ਕਉ ਕਹਹੁ ਕਸਾਈ ॥' (ਪੰਨਾ-੧੧੦੩)

ਜਿਸ ਮਨ ਉਤੇ, ਮਾਇਕੀ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਦਾ ਅਸਰ **ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,** ਉਸ ਜੀਵ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ ਵਿਚੋਂ, ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ **ਝੌਲਾ ਜਿਹਾ** ਅਕਸ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ **ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਾਂ 'ਧਰਮ' ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ** ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ, ਉਹ ਕੁਝ **'ਨੇਕ'** ਕਰਮ-ਧਰਮ ਪਰਉਪਕਾਰ, ਆਦਿ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ **ਇਹ ਨੇਕੀਆਂ, ਕਰਮ-ਧਰਮ ਆਦਿ,** ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ ਇਲਾਹੀ **'ਧਰਮੁ' ਦੇ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ 'ਅਕਸ' ਯਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।** ਇਸ ਵਿਚ ਜੀਵ ਦੀ ਕੋਈ ਵਡਿਆਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਪਰ **'ਜੀਵ'** ਆਪਣੇ ਮਾਇਕੀ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਵਿਚ, ਇਹਨਾਂ ਨੇਕ ਕਰਮਾਂ-ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ **ਆਪਣੀ ਹੀ ਵਡਿਆਈ ਸਮਝ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।**

'ਤੀਰਥ ਬਰਤ ਅਰੁ ਦਾਨ ਕਰਿ ਮਨ ਮੈ ਧਰੈ ਗੁਮਾਨੁ ॥
ਨਾਨਕ ਨਿਹਫਲ ਜਾਤ ਤਿਹ ਜਿਉ ਕੁੰਚਰ ਇਸਨਾਨੁ ॥' (ਪੰਨਾ-੧੪੨੮)

'ਸਤੀਆ ਮਨਿ ਸੰਤੋਖੁ ਉਪਜੈ ਦੇਣੈ ਕੈ ਵੀਚਾਰਿ ॥
ਦੇ ਦੇ ਮੰਗਹਿ ਸਹਸਾ ਗੂਣਾ ਸੋਭ ਕਰੇ ਸੰਸਾਰੁ ॥' (ਪੰਨਾ-੪੬੬)

'ਕੋਟਿ ਕਰਮ ਕਰੈ ਹਉ ਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਮੁ ਪਾਵੈ ਸਗਲੇ ਬਿਰਥਾਰੇ ॥
ਅਨਿਕ ਤਪਸਿਆ ਕਰੇ ਅਹੰਕਾਰ ॥ ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਅਵਤਾਰ ॥' (ਪੰਨਾ-੨੭੮)

'ਹਉ ਵਿਚਿ ਸਚਿਆਰੁ ਕੂੜਿਆਰੁ ॥
ਹਉ ਵਿਚਿ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਵੀਚਾਰੁ ॥' (ਪੰਨਾ-੪੬੬)

'ਹਉਮੈ' ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸੀਂ
'ਧਰਮ' ਯਾ
'ਇਨਸਾਨੀਅਤ'

ਮੰਨੀ ਬੈਠੇ ਹਾਂ!

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਐਸੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡੀ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਇਉਂ ਬਿਆਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ —

'ਕਰਮ ਧਰਮ ਸਭਿ ਬੰਧਨਾ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਸਨਬੰਧੁ ॥' (ਪੰਨਾ-੫੫੧)

1 *by empty hypocritical practices, Dharmic love for the Lord is not produced. Only through the Word of the Guru's Shabad is the sublime, supreme essence obtained.* *1043*

2 *You kill living beings, and call it a righteous action. Tell me, brother, what would you call an unrighteous action?* *1103*
You call yourself the most excellent sage; then who would you call a butcher?

From the innermost consciousness of that mind, on which there is less influence of the materialistic doubt-fallacy, there is somewhat a dim reflection of the Divine Illumination. It is through the motivation and guidance of this innate Divine Illumination or 'Religion' that such a person carries out some 'good' charitable religious deeds, etc.

In actual fact, these good deeds, religious beliefs and practices etc., are the reflection or manifestation of the Divine Virtues of the Divine 'Religion' in the innermost consciousness. Man cannot take credit for this.

But 'man' under the influence of materialistic doubt-fallacy, gives a boost to his own egotism by taking the credit for (doing) these good religious beliefs and actions.

3 *Those who make pilgrimages to sacred shrines, observe ritualistic fasts and make donations to charity while still taking pride in their minds*
- O Nanak, their actions are useless, like the elephant, who takes a bath, and then rolls in the dust. *1428*

4 *In the minds of the virtuous, contentment is produced, thinking about their giving.*
They give and give, but ask a thousand-fold more, and hope that the world will honor them. *466*

5 *If someone does millions of good deeds, while acting in ego,*
he shall incur only trouble; all this is in vain.
If someone performs great penance, while acting in selfishness and conceit,
he shall be reincarnated into heaven and hell, over and over again. *279*

6 *In ego they become truthful or false.*
In ego they reflect on virtue and sin. *466*

We are regarding, actions committed in egotism
as
'Religion' or 'humanitarianism'.

Such ritualistic religions are described in Gurbani thus –

7 *Rituals and religions are all just entanglements; bad and good are bound up with them.* *551*

'ਕਰਮ ਧਰਮ ਕਰਿ ਮੁਕਤਿ ਮੰਗਾਹੀ ॥ ਮੁਕਤਿ ਪਦਾਰਥੁ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹੀ ॥
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ਪਰਪੰਚੁ ਕਰ ਭਰਮਾਈ ਹੇ ॥' (ਪੰਨਾ-੧੦੨੪)

'ਕਰਮ ਧਰਮ ਪਾਖੰਡ ਜੋ ਦੀਸਹਿ ਤਿਨ ਜਮੁ ਜਾਗਾਤੀ ਲੂਟੈ ॥' (ਪੰਨਾ-੭੪੭)

'ਤੀਰਥੁ ਤਪੁ ਦਇਆ ਦਤੁ ਦਾਨੁ ॥ ਜੇ ਕੋ ਪਾਵੈ ਤਿਲ ਕਾ ਮਾਨੁ ॥' (ਪੰਨਾ-੪)

'ਸ੍ਰਾਵਗ ਸੁੱਧ ਸਮੂਹ ਸਿਧਾਨ ਕੇ ਦੇਖਿ ਫਿਰਿਓ ਘਰ ਜੋਗ ਜਤੀ ਕੇ ॥
ਸੂਰ ਸੁਰਾਰਦਨ ਸੁਧ ਸੁਧਾਦਿਕ ਸੰਤ ਸਮੂਹ ਅਨੇਕ ਮਤੀ ਕੇ ॥
ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਸ ਕੋ ਦੇਖਿ ਰਹਿਓ ਮਤ ਕੋਊ ਨ ਦੇਖੀਅਤ ਪ੍ਰਾਨਪਤੀ ਕੇ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਭਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੂ ਤੇ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਏਕ ਰਤੀ ਕੇ ॥
(ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਵੱਯੇ, ਪਾ: ੧੦)

ਐਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡੀ ਧਰਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ

ਉਚੇਰੇ
ਚੰਗੇਰੇ
ਭਲੇਰੇ
ਨਾਲ-ਲਿਖੇ
ਇਲਾਹੀ
ਸਚੇ
ਸੁਚੇ
ਅਟੱਲ
ਇਲਾਹੀ
ਸਰਬੱਗ
ਵਿਸ਼ਵ

ਆਤਮਿਕ 'ਧਰਮੁ' ਦੀ ਬਾਬਤ ਸਾਨੂੰ

ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਗਿਆਨ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਸੋਝੀ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਉੱਦਮ ਦੀ ਨਹੀਂ
ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਅਤੇ ਅਸੀਂ **'ਮੰਨਣ' ਨੂੰ ਭੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ।**

1 *Practicing religious rituals, they sought liberation,*
but the treasure of liberation comes only by praising the Shabad.
Without the Word of the Guru's Shabad, liberation is not obtained; practicing hypocrisy, they wander around confused. 1028

2 *The religious rites, rituals and hypocrisies which are seen, are plundered by the Messenger of Death, the ultimate tax collector.* 747

3 *Pilgrimages, austere discipline, compassion and charity*
-these, by themselves, bring only an iota of merit. 4

4 *I have wandered through the world of puritan Jains and visited the places of numerous siddhas, yogis and celibates.*
I have met the mighty demons, angels living on pure nectar and all the saints coming from different traditions.
I have seen the whole land of man, but have not come across a single man of God.
Without the loving-kindness and Grace of God, all these are worth a trite. P10 Tav Sav21

Besides thes outward ritualistic 'religions', we are not prepared to acknowledge and follow some other

higher
better
nobler
in-laid
divine
true
pure
eternal
omniscient
cosmic

spiritual 'religion' about which we indeed have

no understanding
no knowledge
no awareness
no consideration
made no effort
(felt) no need

and we are no even ready to 'abide' by it.

ਭਾਵੇਂ ਅਨੇਕਾਂ ਗੁਰੂਆਂ, ਅਵਤਾਰਾਂ, ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ, ਸੰਤਾਂ ਨੇ, ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਬਾਣੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ **ਹੋਰ ਉਚੇ-ਸੁਚੇ ਇਲਾਹੀ ਧਰਮ ਦੀ ਬਾਬਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਹੈ।**

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਭੀ ਇਸ ਉਚੇ ਸੁਚੇ ਇਲਾਹੀ ਧਰਮੁ ਨੂੰ ਇਉਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ :—

'ਕੇਵਲ ਕਰਮ ਭਰਮ ਸੇ ਚੀਨਹੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਅਨੁਰਾਗੋ ॥ (ਰਾਮਕਲੀ ਪਾ: ੧੦)

'ਸਰਬ ਧਰਮ ਮਹਿ ਸ੍ਰੇਸਟ ਧਰਮੁ ॥
ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਨਿਰਮਲ ਕਰਮੁ ॥' (ਪੰਨਾ-੨੬੬)

'ਏਕੋ ਧਰਮੁ ਦ੍ਰਿੜੈ ਸਚੁ ਕੋਈ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪੂਰਾ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਸੋਈ ॥ (ਪੰਨਾ-੧੧੮੮)

'ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨੁ ਕਰਿ ਅਟਲ ਏਹੁ ਧਰਮ ॥' (ਪੰਨਾ-੨੯੯)

'ਕਰਮ ਧਰਮ ਸਚੁ ਸਾਚਾ ਨਾਉ ॥' (ਪੰਨਾ-੩੫੩)

'ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਈਐ ਪਰਮਾਰਥੁ ਜਾਣੈ ॥' (ਪੰਨਾ-੪੧੯)

(ਚਲਦਾ...)

(This is so) despite the fact that various gurus, incarnations, great souls, saint, through their personalities and scriptures have clearly thrown light on another lofty-pure Divine Religion.

This lofty-pure Divine Religion has been described in Gurbani as follows –

1 *Except the Divine Love, consider all works leading you to the darkness. Engage yourself toward observance of the Moral Law (Dharma). Thus accumulate the wealth of the Divine Love, and stay away from sinful life. Ram P10 3/2*

2 *Of all religions, the best religion*
is to chant the Name of the Lord and maintain pure conduct. *266*

3 *There is only one religion of Dharma; let everyone grasp this truth.*
Through the Guru's Teachings, one becomes perfect, all the ages through.1188

4 *O Nanak, sing the Kirtan of the Lord's Praises; this alone is the eternal faith of Dharma.* *299*

5 *Those whose karma and Dharma - whose actions and faith - are in the True Name of the True Lord.* *343*

6 *So let yourself be absorbed in the Word of the Guru's Shabad, and know this supreme realization.* *419*

cont. ...lekh 49